

han vidste det jo ikke, sagde han, tilsyneladende kendte jeg ikke noget til det, for endnu paa det Tidspunkt, hvorfra han anførte den Tale af mig, stod jeg fast og klart paa Enkeltmandskredssystemet. Men, føjede Ministeren til, jeg ved naturligvis ikke, om det ærede Medlem ikke har kendt noget til det. Han antydede ligesom, at der maaske havde fundet hemmelige Forhandlinger Sted mellem de Konservative og os Socialdemokrater. Derom skal jeg sige, at jeg kendte selvfølgelig meget godt det konservative Forslag. Naar Ministeren siger, at det, der var forhandlet fra 1918 til 1920, var jo ikke det konservative Forslag, for det kom først frem i Paaskedagene i 1920, og derfor var der, som han paastod, meget ringe Tid, saa er det en ganske uhistorisk Fremstilling, for de Konservatives Valglovsforslag var jo kendt lige fra 1918. Det konservative Folkeparti havde paa et Landsraadmøde i 1918 godkendt dette Forslag, og det var kommet offentligt frem, og særlig Redaktør Asger Karstensen agiterede for det tidligt og silde, skrev lange Artikler derom, saa det var vel kendt; enhver, der fulgte offentligt med, kunde kende dette Forslag. Men dertil kommer, at vi kendte det ogsaa fra Folketingsudvalget. I Folketingsudvalget stillede de konservative Medlemmer dette Forslag, til at begynde med i en meget ufuldkommen og utilstrækkelig Form, nemlig med et ganske ringe Antal Tillægsmandater; jeg tror, der var Tale om 8 eller 10 den Gang med Forholdstalsvalg i Amtskredse, og det vilde vise sig, saa ulige som de bestaaende Valgkredse nu en Gang var, at være ganske utilstrækkeligt. Vi afviste det derfor i den Form, men vi afviste i Folketingsudvalget ingenlunde Forhandling om selve Princippet. Det beroede alt sammen paa Venstre, om denne Forhandlingsvillighed fra vor Side ogsaa overfor et konservativt Forslag skulde træde i Kraft. Henimod Slutningen af Folketingsudvalgets Forhandlinger udvidede saa det ærede Medlem Hr. Korsgaard sit Forslag, saaledes at han tog alle de Tillægsmandater — det var den Gang 29 —, som vi raadede over uden at behøve at udvide Folketingets Medlemstal, med, og saa blev hans Forslag noget helt andet, saa viste det sig, at det kunde slaa til, og saa udtalte vi ogsaa megen Sympati for Grundtanken deri, men dog saaledes, at vi paa ingen Maade i Folketingsudvalget vilde gaa ind derpaa, før alle Forhandlingsmuligheder med Venstre var prøvet til Bunds,

og det kunde først ske oppe i Landstingsudvalget.

Derfor var det baade politisk og taktisk rigtigt, at vi ikke var med til at slutte noget Forlig, hverken fra radikal Side, fra den daværende Indenrigsministers Side eller fra Socialdemokratiets Side, i Folketingsudvalget. Vi maatte give Venstre den yderste Mulighed, den sidste Respit, og den forelaa, da Sagen kom i Landstingsudvalget. Da det saa viste sig, at der var 3 Partier, der stod sammen — ikke just med fuld Begejstring fra alle Sider indenfor det konservative Parti, men det konservative Parti, ogsaa dets Formand i Landstinget, følte sig bundet af en Landsraadsbeslutning —, slog Klokkeren 11 eller 11½ eller 5 Minutter i 12 for Venstre. Da kunde de endnu have bevaret det gamle Grundlag, men de vilde ikke. Saa var der selvfølgelig ikke andet at gøre for os — for hvem en Valgkredsordnings Yderramme jo aldrig er Maalet, men kun Midlet, for os, for hvem Maalet er den ubetingede Ligelighed, saa langt som det menneskeligt kan fremskaffes — end at bruge de Midler, der førte dertil, og paa det Tidspunkt forelaa der intet andet Middel.

Der er ingen Inkonsekvens i vor Holdning. Ser vi tilbage paa Socialdemokratiets Holdning i 20—30 Aar i Valglovs-spørgsmaalet, vil man se den mest gennemførte Konsekvens ved Siden af klog Politik, ved Siden af rigtig Taktik, men udelukkende med det Formaal for Øje at gennemføre politisk Lighed her i Landet, denne politiske Lighed, som jeg ser at endnu enkelte Venstremænd bekæmper. Naar man hørte det ærede Medlem Hr. Rudfeld og navnlig det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen forleden, saa var det en stor Protest imod den lige politiske Valgret. Han vilde jo ikke blot have en særlig fyldig lokal Repræsentation for de tyndt befolkede Egne — det har vi fra vor Side aldrig modsat os —, nej, han vilde have en politisk Overvægt ud fra mange, mange Grunde, som hører Fortiden til, men som han virkelig i disse Dage endnu frisker op. Jeg tror ikke, jeg behøver at gaa nærmere ind paa det, jeg skal spare Tiden, men vil blot henvise det ærede Medlem Hr. Rudfeld og navnlig det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen, der jo gik allervidest, til en Artikel, der fandtes i Fredags i det store Venstreblad „Næstved Tidende“, som erklærer, at er man Tilhænger af almindelig Valgret, kan man